

Dorine Manson
directeur KWF Kankerbestrijding

Diena Halbertsma
directeur Diabetes Fonds

LAAT HET SOCIAAL DOMEIN EN DE ZORG SAMENWERKEN VOOR EEN GEZOND EN GELUKKIG LEVEN

Soms moet je nieuwe plekken opzoeken om oude denkbeelden te doorbreken. Eind maart bezochten wij samen met bestuurders van zorgorganisaties, woningcorporaties, welzijnsorganisaties en kennisinstituten Marokko. In Rabat en Tanger gingen we in gesprek met professionals, organisaties en bewoners over inclusieve zorg en het belang van gemeenschapsstructuren. Daar zagen we wat we in Nederland vaak vergeten: gezondheid en welzijn ontstaan niet in de spreekkamer, maar in de gemeenschap. Dat zagen we bijvoorbeeld bij Al Wiam, een vrijwilligersorganisatie voor vrouwen in Rabat, waar naast empowerment voor alleenstaande vrouwen ook borstkankerscreening werd verzorgd.

Gezondheidsverschillen vragen om samenwerking

Gezondheidsverschillen zijn dan ook niet alleen zorgproblemen, maar in eerste instantie een samenlevingsvraagstuk. Daar zijn de oorzaken én de oplossingen te vinden. Het effectief verkleinen van gezondheidsverschillen vraagt daarom om een integrale benadering, waarin gezondheid wordt meegewogen in alle beleidsterreinen. Dus óók binnen beleidsterreinen als schulden, werk en onderwijs.

Er is hiervoor veel meer samenwerking nodig, bijvoorbeeld op fysieke plekken waar verschillende welzijnsorganisaties samenkomen rond de mensen die hulp nodig hebben, zoals we zagen in Rabat. Juist door gezondheid centraal te stellen in beleid en door zorgprofessionals en professionals in het sociale domein slimmer te laten samenwerken, kunnen we veel gezondheidswinst boeken. Het onlangs gesloten Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord is hier een mooi voorbeeld van en het is hoog tijd om dit beleid te vertalen naar de praktijk. Als we niet sterker inzetten op preventie en het voorkomen van formele zorg, is het dweilen met de kraan open.

Onze rol in de gezondheidstransitie

In Marokko reflecteerden we op onze eigen rol als bestuurders en van onze organisaties binnen deze samenwerking. Gezondheidsfondsen moeten zich meer bekendmaken bij zorginstellingen en woningcorporaties. Nog te veel worden we gezien als onderzoekfinanciers, en nog onvoldoende als strategische partners met grote impact in de gezondheidstransitie; als aanjager en investeerder. Nederland is klein, maar tegelijkertijd ook sterk versnipperd georganiseerd. De reis bevestigde voor ons hoe belangrijk het is om als bestuurders voortdurend te investeren in sterke netwerken rondom gezamenlijke maatschappelijke opgaven.

“Gezondheid en welzijn ontstaan niet in de spreekkamer, maar in de gemeenschap.”

Juist die impact kan van grote waarde zijn. Met impactinvesteringen in de gezondheidszorg zetten gezondheidsfondsen in op preventiestructuren, een wijkgerichte aanpak en een gezonde leefomgeving. Het zijn investeringen die gezondheidsverschillen verkleinen en bijdragen aan structurele oplossingen, in plaats van zorg achteraf.

Investeren in preventie en leefomgeving

Om het concreet te maken, geven we twee voorbeelden van onze eigen gezondheidsfondsen waarmee we op lokaal niveau inzetten op preventie en het verkleinen van gezondheidsverschillen. Door een gezonde leefstijl en leefomgeving kunnen we een derde van de kankergevallen voorkomen. KWF Kankerbestrijding investeert daarom in samenwerking met lokale GGD'en om de implementatie van de ondersteuning en zorg bij het stoppen met roken op te schalen en te borgen. Dat gebeurt ook in Zuid-Limburg (met gemiddeld meer rokers dan in de rest van Nederland) waar verloskundigen en de kraamzorg zwangere vrouwen en hun partners begeleiden bij het stoppen met roken of vaperen.

Het Diabetes Fonds is een van de initiatiefnemers van het programma 2diabeat. Binnen dit programma werken gemeenten, zorg, welzijn en bewoners samen aan een gezonde leefstijl in de eigen leefomgeving. De VWS-subsidie aan dit programma is recent beëindigd, maar de waarde ervan staat voor ons buiten kijf. Er komt een duurzaam vervolg, waarover we binnenkort meer kunnen aankondigen.

Gezondheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid

Gezondheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid en geen sectoraal vraagstuk. Na onze reis in Marokko voelen wij nog sterker de noodzaak om samen met andere partijen op te trekken in het verkleinen van gezondheidsverschillen. Juist in die samenwerking kunnen we meer betekenen, bijvoorbeeld binnen projecten van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid.

De Gezondheidstransitie, een beweging die eind vorig jaar door 58 partijen is gestart, laat zien hoeveel kracht er ontstaat wanneer organisaties zich verbinden rond het gezamenlijke doel om mensen langer gezond te laten leven. Zorg-, welzijns- en maatschappelijke organisaties kunnen hierin een sleutelrol spelen. Wij zoeken daarin graag de samenwerking op met partijen die deze beweging verder willen versterken. In Marokko reisden zorg en sociaal domein samen op, leerden we van elkaar en ontstonden nieuwe verbindingen. Laten we die beweging samen voortzetten in Nederland en elkaars krachten benutten om preventie sterker te verankeren in het dagelijks leven van mensen. ○

*“Gezondheid is een
gezamenlijke
verantwoordelijkheid
en geen sectoraal
vraagstuk.”*

